

KABOUTER UIT HET LAND VAN LOON, De, Limburgs driemaandelijks tijdschrift, uitgegeven te Hasselt (1888-'96), gesticht door en aanvankelijk onder de hoofdredactie van Lodewijk Plessers (pseud. Bieken van Hei), op dat ogenblik student in de rechten aan de universiteit te Leuven.

Waarschijnlijk werd reeds enkele jaren voordien (1883-'84), nl. in het Klein Seminarie te Sint-Truiden, het plan opgevat dit blad uit te geven. Plessers, die toen ondervoorzitter was van het taalminnend genootschap *Utile Dulci*, en vijf „Krouwers”, ontgoocheld over de activiteit en de invloed van deze vereniging, „zwoeren stil den eed, alle krachten saam te spannen om uit 't lieve land van Loon 't al-bedervend fransch te bannen, en ons Dietsch in de oude woon weerom onder 't dak te brengen”. In die geest is de opzet van het tijdschrift, nl. de strijd voor het behoud van eigen taal en zeden, en tegen ontaarding en verbastering.

Het blad, dat niet eng provincialistisch opgevat was, wilde een werktuig en een tolk zijn van de jonge Dietse beweging in de geest van Rodenbach en De Vlaamsche Vlagge. In scherpe, vaak satirische, polemische artikelen klaagden de hoofdredacteur Bieken van Hei en andere anonieme schrijvers de wantoestanden aan inzake het gebruik van het Nederlands bij het onderwijs, de administratie, de rechtspraak en de banken, en de benoeming van Waalse ambtenaren in het Vlaamse landsgedeelte. Vooral tegen Philogallus ofte wel de franskiljon, wie zij „in het land van Loon een slot op de mond willen hangen”, gingen zij uiterst heftig tekeer. Tevens eisten zij in 1889 de oprichting van een Vlaamse leergang van strafrecht aan de universiteiten; in 1895 brak Studax een lans voor de vorming van een algemeen Vlaams katholiek studentenverbond voor geheel Vlaanderen. Anderzijds berichtte het blad uitvoerig over de V.B. en rapporteerde het geregeld over het Vlaamse leven in de Limburgse onderwijsinstellingen, gilden en kringen (Davidsfonds, De Jonge Klauwaerts te Hasselt), over de bedrijvigheid van de Limburgse gilde te Leuven, over de gowdagen van de katholieke Vlaamse studentenbonden. Daar het tijdschrift zich hoofdzakelijk tot studenten en intellectuelen richtte en „In Vlaanderen Vlaamsch” als eerste eis stelde, verwondert het geenszins dat de verspreiding ervan in de katholieke middelbaar-

onderwijsinstellingen verboden was.

De meeste bijdragen verschenen anoniem of onder pseudoniem, wat erop wijst, dat de medewerkers beducht waren voor represailles of boycot. Niet helemaal ten onrechte, want drukker M. Ceysens (Hasselt) zei na de tweede jaargang zijn medewerking op; de derde jaargang kwam te Antwerpen van de pers, daarna verscheen het blad weer te Hasselt, bij drukker Eug. Leen.

Van de hand van Plessers en anderen verschenen er onder het pseudoniem Krouwer en De zwarte Krouwer teksten van liederen, q.a. het Krouwerslied, Mijn Kempenland, Haspengouw, Het Land van Loon, die destijds zeer populair waren en op alle studentengouwdagen gezongen werden. In verscheidene bijdragen kan men de stijl van Plessers, Arnold-J. Hendrix en Eug. Leen herkennen. Ook K. Quaedvlieg en R. Schrijvers lieten er enige strijdgedichten verschijnen.

Toen Plessers in 1895 om redenen van administratieve aard definitief ophield mee te werken, ging De Kabouter naar zijn eind, hoewel E. Leen nog trachtte hem in leven te houden. Er was geen plaats meer voor een blad met zulk een radicale houding, en in die dagen zagen te veel tijdschriften het licht.

De Kabouter van het Land van Loon is ongetwijfeld het enige Limburgse blad dat zich in de 19^e eeuw na het tijdschrift Hekel en Luim (1855-'56) uitsluitend voor de behartiging van de Vlaamse belangen in Limburg inzette.

LITERATUUR: P. Bellefroid, *Limburgsche tijdschriften en dialecten* (1906).

SIMON VANDEVELDE